

УДК 37.09

Крамчанін В.М.¹, Мазін В.М.²

¹ магістр, НУ «Запорізька політехніка»

² д-р. пед. наук, проф., НУ «Запорізька політехніка»

ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ЗАКЛАДАХ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. Порівняно ефективність синхронного і змішаного (синхронно-асинхронного) режимів дистанційного навчання в аспекті засвоєння учнями базової середньої освіти теоретичного змісту предмета «Фізична культура». Встановлена ефективність обох режимів навчання з деякою перевагою синхронного режиму. Різниці між впливами синхронного і змішаного режимів освітнього процесу на функціональний стан здобувачів освіти не виявлено.

Ключові слова: дистанційне навчання, синхронний режим, асинхронний режим, фізична культура, викладання, базова середня освіта.

Abstract. The effectiveness of synchronous and mixed modes of distance learning in the aspect of mastering the content of the subject "Physical Culture" by students of basic secondary education is compared. The efficiency of both modes is established with some advantage of the synchronous mode. The difference between the effects of synchronous and mixed modes of training on the functional state of the students of education was not found.

Keywords: distance learning, synchronous mode, asynchronous mode, physical culture, teaching, basic secondary education.

Вимушена ситуація (пандемія та військові дії) в країні внесли несподівані корективи і змусили освітян швидко опановувати цифрові інструменти й нові педагогічні підходи та методики. Організація освітнього процесу, що відбувається віддалено, не дає можливості вчителю пояснити й допомогти учневі в момент виникнення проблеми. Педагоги не уявляли такого підходу до проведення навчання в минулому, але необхідно адаптуватись до вимог сьогодення.

Альтернативою очному навчанню став освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання [1]. Це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається, в основному, в процесі взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у середовищі, яке функціонує з використанням сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [2].

Однак, на сьогодні залишається відкритим запитання про те, який з режимів синхронний чи змішаний (синхронно-асинхронний) під час

викладання предмету «Фізична культура» в гімназії більш результативно сприяє формуванню компетентностей учнів, зазначених в навчальній програмі.

Під час вивчення наукових джерел нами не було знайдено відповіді на це запитання. Можливо, це пов'язано із тим, що не сплинуло достатньо часу для того, щоб науковці могли отримати більш-менш достовірні результати ефективності синхронного та змішаного (синхронно-асинхронного) режимів навчання.

Зважаючи на сказане вище, мета нашого дослідження полягає у визначенні більш результативного режиму освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання.

У рамках поставленої мети визначені такі завдання:

1. Охарактеризувати режими проведення уроків фізичної культури під час освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання.

2. Визначити вплив різних режимів освітнього процесу на рівень навчальних досягнень учнів 8 класів з фізичної культури.

3. Визначити вплив режиму навчання під час освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання на функціональний стан організму за допомогою ортостатичної проби.

У роботі використано такі методи дослідження:

1. Аналіз та узагальнення даних літературних джерел.
2. Педагогічне спостереження.
3. Ортостатична проба.
4. Педагогічний експеримент.
5. Методи математичної статистики.

Дослідження проводилося протягом 8 місяців (із травня 2023 р. по грудень 2023 р.). У дослідженні приймали участь учні 8 класів Запорізької гімназії №4 – загальною кількістю 40 здобувачів освіти віком 13-14 років (20 учнів – 8-А класу, 20 учнів – 8-Б класу).

Було встановлено, що у зв'язку з продовженням бойових дій в країні та проведенням навчання дистанційно учням були запропоновані уроки фізичної культури в різних режимах: синхронному та змішаному (синхронно-асинхронному). В учнів 8-А класу уроки проводились в змішаному режимі: один в синхронному режимі – два в асинхронному. В учнів 8-Б класу всі уроки проводились в синхронному режимі.

Визначення рівня результатів знань учнів включали питання модулю «Футбол» (8 клас), які розподілялись на три блоки: історія розвитку футболу, правила змагань та суддівство, засвоєння техніки виконання елементів.

Також завданням дослідження було визначити чи впливає синхронний або змішаний (синхронно-асинхронний) режим навчання на функціональний стан організму за допомогою ортостатичної проби. Респондентам було повідомлено, що вони беруть участь у дослідженні. При цьому дослідження проводилося за умов анонімності.

Проведене дослідження показало, що процес навчання при вивченні предмету «Фізична культура» здійснюється і при синхронному режимі, і при змішаному (синхронно-асинхронному) режимі.

Зокрема, порівняння рівня навчальних досягнень учнів 8-х класів з фізичної культури виявило наступне.

Між рівнем знань з фізичної культури в класах, які брали участь у дослідженні, не було виявлено статистично достовірної різниці як на початку, так і наприкінці експерименту.

Утім, дослідження динаміки знань у класі, який навчався в синхронно-асинхронному режимі, виявило достовірні відмінності у зміні такої складової загальної оцінки, як знання техніки вправ за критерієм знаків. Зміна цього показника відбулася на рівні значущості $p < 0,05$. Також можна зробити висновок, що зміна в показнику саме цієї складової призвела до достовірних відмінностей в загальній оцінці на рівні $p < 0,05$ та збільшення медіани навчальних досягнень на 1 бал.

Аналізуючи динаміку оцінок в класі, який навчався в синхронному режимі виявлено, що статистично достовірні відмінності відбулися за показниками правила суддівства ($p < 0,05$) та техніка виконання вправ ($p < 0,05$), що призвели до статистично достовірних відмінностей в загальній оцінці ($p < 0,05$) при збільшенні медіани навчальних досягнень на 2 бали.

Отже, було встановлено, що в класі, який навчався за синхронним режимом, освітній процес має тенденцію до більшої ефективності.

Вивчення реакції організму в умовах активної життєдіяльності за допомогою ортостатичної проби (проба Вальдфогеля) при різних режимах освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання не показало достовірних відмінностей. Отже, різниці між впливами синхронного і змішаного (синхронно-асинхронного) режимів освітнього процесу на функціональний стан здобувачів освіти не виявлено.

У перспективі вбачається вивчення та порівняння результативності та ефективності освітнього процесу при очній та дистанційній формах навчання.

Список використаних джерел

1. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році. Освітня галузь «Фізична культура». Лист МОН України

від 12.09.2023 № 1/13749-23. Додаток 12.

2. Воротникова І. П. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 48 с.